

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trislojna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 206.

V Ljubljani, v ponedeljek 9. septembra 1889.

Letnik XVII.

Premog in socialno vprašanje.

Nad milijon ljudi živi se danes v Evropi v premogovih jamah. Premog in njegovo korist so poznali že v davni minulosti. Kakor pripoveduje slavni benečanski potnik Marco Polo, kopali so Kitajci premog že 300 let pred Kristom. Tudi v Evropi so ga poznali že stari omikani narodi. Grški naravoslovec Teofrast piše že v četrtem stoletju pred Kr., da so v grški pokrajini Elis in v Liguriji v Italiji našli premog, ki so ga rabili kovači. Dalje govori mnogo pravljic o premogu in njegovi porabi.

Najstarejše zapisano sporočilo je iz dvanajstega stoletja, in sicer z Angleškega. V Boldonovi knjigi iz l. 1183. se bere, da so morali kovači v Warrmouthu in Sheffieldu plačevati nekak davek od premoga. V trinajstem stoletju so na Angleškem že obče po tovarnah rabili premog. V Belgiji so koncem 12. stoletja zasledili premog. Na Nemškem so premogove jame pri Ahenu najstarejše. L. 1333. so v tem mestu splošno rabili premog kot kurilo, katero so po rimi delili brezplačno revežem. Jako stare premogove jame so na Hanoveranskem.

V Avstriji so najstarejše premogove jame na Češkem. V Radnici so eveteli premogovi rudokopi že pred 30letno vojsko. Obširne jame pri Kladnem in Plznji so iz konca 18. stoletja. V Ostravi na Moravskem so se pričele jame l. 1770. do 1780. V Banatu so pričeli kopati premog l. 1790.

Premogove jame so se razširile do sedanje obsežnosti, odkar so v delu parni stroji. Sprva so kopali večinoma kmetje brez pravega reda na posestvih svojih gospodov, katerim so dajali polovico, šteti ali deseti del. Ko so se premogokopi bolj razvili, osnovale so se zadruge in posebna vrsta delavcev.

Premog so sprva rabili le kovači namesto oglja.

Šele sila je premogu odprla pot. Na Angleškem je bil premog vsled pomanjkanja lesa okrog l. 1650. obče v navadi. Ravno tako je pomanjkanje lesa tudi na Nemškem prisililo ljudi, da so pričeli kuriti s premogom. V Avstriji je vlada l. 1726. vprašala deželna oblastva na Notranjem Avstrijskem, ali ne bi v železnih tovarnah mogli rabiti premog namesto oglja.

Premog je zelo pospeševal razvoj industrije; mnogim strokam industrije je premog zagotovil življenje. Premog in železo sta si postala dvojčka, ki si vzajemno pospešujeta rast. Danes premog in parni stroj gospodarita v vsi industriji. Tretji faktor za povzdigo premogokopov je razsežni in razviti promet. Z vrednostjo premoga pa raste tudi umetnejši način izkopavanja. Parni stroji so skoraj povsod v službi v premogovih jamah. Prvi parni stroj je prišel iz Anglije l. 1809. in bil postavljen pri Ahenu.

Posebno v Angliji, Prusiji in ameriških Zjedinitih državah se je najbolj pomnožila poraba premoga. V Angliji so l. 1660. izkopali v letu do 45 milijonov stotov, danes pa že nad 2500 milijonov; v Prusiji leta 1817. komaj 19 milijonov, l. 1873. pa 647 milijonov. Na celem svetu sedaj na leto spravijo na dan premoga do 5200 milijonov stotov. Premog je postal neobhodno potrebno „črno zlato“.

Ravno letos pa delavci v premogovih jamah v toliki meri ustavljajo delo, kakor še nikdar poprej. Celó v naši ožji domovini smo doživeli delavski štrajk. Minole dni je bil velikanski štrajk v Londonu, ki je mnogim napravil skrbi in zadrege. Nehoté pride človeku na misel vprašanje: kaj pa, ko bi delavci povsod in ob enem ustavili delo? Gotovo je, da bi morala ponehati vsa velika industrija in obstati vse železnice; vse gospodarsko življenje bi nenadoma obtičalo. In kakor

se je razširila govorica, v resnici nameravajo socialni demokrati prirediti prihodnje leto splošen štrajk. Jako lahko je to mogoče, da bode na stotisoče delavcev v premogovih jamah pometalo v stran rovnice in sekače ter zahtevalo boljših plač, ako vlada in lastniki premogovih jam ne bodo že prej izvršili potrebnih reform. In kaj bi počeli, ko bi se vsi premogovi delavci postavili v bran?

Nemirneže in razsajalce bi že vojaki ukrotili, toda na delo ne more nihče siliti ljudi. Ako pomislimo, koliko premoga sedaj ljudje potrebujejo, nastati bi morala popolna gospodarska revolucija in gotovo tudi politična. Vsa industrija je navezana na premog, tako da tudi novoiznajdeni električni motor ne more koristiti brez premoga.

Ali je bilo sploh modro, da so v novejšem času popolnoma zanemarili moč vode in sape? Koliko vodne moči je v Avstriji popolnoma brez koristi! V mestih okužuje zrak premogov dim, poleg mest pa se vali brez koristi vodna moč v daljne kraje.

Ali bode sploh kedaj zmanjkalo premoga, o tem niti ne govorimo; ali pa ni nevarno in pomisleka vredno, ako je vsa industrija izročena skoraj na milost in nemilost odločni in podvzetni stranki, ki more danes ali jutri ustaviti delo po vseh premogovih jamah!

Mnogo iznajde duh sedanjega časa — ali navzlic temu manjka mu precejšnja mera previdnosti in treznega premisleka. Sedanji društveni red je vsled svoje krivičnosti ljudstvu pristuden, ljud sovraži tudi državo, ki brani ta red, in temu ljudstvu dajejo orožje v roke, da bi branilo državo. Vsa vnanja politika sloni na bajonetih, država potrebuje vojakov, toda kapitalizem sprija ljudi, da niso sposobni za vojake. Narobe svet!

LISTEK.

Defunctorum.

V samostanu sem, kako dolgo vže o svetu nič ne vém. Spominjam se poslednjega trenutja, ko sem užival še sladko svobodo. Kako sem bil srečen, ko sem mogel občevati v krogih olikanih in nadarjenih ljudi. In kdor mi je bil nagnjen, zagotovljeno mu je bilo moje prijateljstvo, neomejeno spoštovanje in čišlanje.

Še dandanes mi je v mislih poslednje moje bivanje v Trstu, dasi je vže davno, kar nisem bil ondí. Ni najmanjšega poročila ne dobim od svojih prijateljev, in vendar imam vse v blagem in milem spominu.

Kako srečen sem bil tedaj, reči hočem presrečen, ko me necega dne neki prijatelj iznenadi z vprašanjem, se li hočem seznaniti s svojimi rojaki. Umevno je vsakemu koprnenje moje in veselje, koje me je prošinjalo, sestati se z rojaki svojimi v Trstu.

Sodrug moj vede me necega krasnega jesenskega večera v „Caffé al Corso“ na voglu ulice „Via Corso“, kjer so se rojaki shajali vsak večer. Vstopivši — čujem češki govor, pri nekajih mramornatih mizicah sedeli so Čehi. Pozdravijo oba; nepopisno je bilo veselje moje, da imam zopet priliko seznaniti se s starejšimi in čislanimi osebami. Po običajnem predstavljanji ozrem se po kavarni. Uradniki, trgovci

sedé za razpostavljenimi mizicami, pije vsak svoj „capucino“, čitaje vmes češke novine. S prstom kažejo in stikajo glave vkupe z nekim plahim spoštovanjem. Na prvi pogled spoznam, komu ta čast velja.

Bil je to g. dr. Kubát, glava tržaških Čehov, njih edini prijatelj in svetovalec. On in pa gospod Kadeřábek sta se trudila, da je bilo možno tržaškimi Čehom čitati češke liste v javnem prostoru. Ko je bil torej dr. Kubát premeščen v Trst za c. kr. konzulatnega uradnika in g. Kadeřábek iz Podmokel, poprijela sta se oba češke stvari, in od te dobe nahajali so se v napominani kavarni: Národní Listy, Pokrok, Český Sever, České Zájmy, Vlast, Moravská Orlice, Boleslavan, Světozor, Zlatá Praha, Paleček in Humoristické Listy, tedaj enajst listov čeških, a tudi slovenskih, hrvatskih in srbskih. Vsled tega so čisto in mnogobrojno Čehi prihajali v kavarno, in celo Lahí niso inače kavarne nazivljali, nego „Caffé Boemo.“ Dr. Kubát je nameraval ustanoviti „Češko besedo“, toda za tako podjetje je bilo tržaških Čehov premalo, zlasti so mu pa to tudi odsvetovali Slovenci Cegnar, Hajdrih, Dolenc in Dolinar, da bi se slovenski živelj v Trstu ne cepil.

Proti meni je bil dr. Kubát poln ljubezni ter me je nazivljal svojega mladega prijatelja, ko si še drznil nisem oči svojih povzdigniti k tako izobraženemu in nadarjenemu možu.

Pozneje sem se oklenil tega moža s tako

gorečnostjo in spoštovanjem, da bi bil zbolel, ko bi ga ne videl vsak dan. Ž njim sem se vdeleževal vseh sprehajanj in izletov, obiskavala sva vkupe gledišča, koncerte in druge zabave, in kjer je bil on, gotovo sem bil i jaz na njegovi strani. — Vselej je imel zá-me dobra poučevanja in lepe sovete za moje sedanje življenje, kajti tudi on je hrepenel po samostanskem življenju, skratka: bil sem njegov marljiv in pozoren učenec.

Prišel je čas, ko se mi je bilo posloviti od Trsta in dr. Kubáta. Često sem dobival pisma od njega, in ni dolgo trajalo, prepovedali so mi tajno dopisovati, ker sem bil novinec, a tudi dopisa nobenega več prejel nisem. Vse je utihnilo — ostal mi je samo spomin.

Dražesten, vabljiv jesenski večer razprostrl je nad starodavnim, zgodovinskim mestom perote somraka. Zlatožarno solnce skrilo se je vže davno za goré, pustivši za seboj orjaški pas pisanih oblakov.

Meni ni bilo móči srkati ta zdravi vzduh, kajti sedel sem v dvorani med bolniki. Kar sem odpotoval iz Trsta, postal sem usmiljen brat in zajedno strežaj bolnim. Bil sem azistent na kirurgičnem oddelku in moral prebiti v sobi vzlic temu, da so bili skoro vsi bolniki na vrtu. Taka trenutja sem vselej uporabil za čitanje novin in časopisov; baš je imel v rokah neki bolnik časopis „Ruch“; pogledam, bil je to broj 23. Na zadnji strani čitam „Nove gomile“:

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. septembra.

Notranje deželo.

„Wr. Allg. Ztg.“ pravi, da bo odstopil *štajerski* namestnik baron Kübeck. List pa ne vé ničesa povedati o njegovem nasledniku.

Novi *češki* namestnik grof Frane Thun je bil rojen dne 2. septembra 1848. Pravi, da je mož jako odločen, ob enem pa tudi previden. V javnem življenju si je znal pridobiti simpatije in spoštovanje vseh strank.

V Spljetu bo začel izhajati nov hrvatski list, ki bo zastopal *dalmatinsko-hrvatski* narodni program.

V kratkem se bo v Budimpešti vršila pravda zoper defraudanta Kokana, ki bo gotovo v neugodni luči pokazala razmere na *Ogerskem*. Kokan je bil pisarnični ravnatelj v trgovinskem ministerstvu ter priznava, da je izneveril 25.000 gl. za lastne namene, 15.000 gl. pa z dovoljenjem predstojnikov v razne svrhe, tako n. pr. 2000 gl. za ministra Treforta.

„Pesti Naplo“ poroča iz *Sobotice* na Ogerskem: Sobotiška druga ciganska godba je ravnateljju topliškemu v Paliesu kot delegovani oblastniji naznanila, da hoče svoj koncert dne 18. avgusta pričeti s cesarsko pesmijo. Ravnateljstvo pa je z ozirom na okoliščino, da so topliški gostje „izključljivo le Madjari“, to prvo točko izčrtalo s programa. Godba je vzlic prepovedi zvečer igrala cesarsko pesem. Zaradi tega pa je bil ciganski primas obsojen v globo 80 gl. — Vsaka beseda v pojasnilo tega dogodka bi bila odveč. Najžalostnejše je pač to, da smejo sedaj na Ogerskem tudi že oblastnije rogoviliti zoper vse, kar je v zvezi s preblagim našim vladarjem, celo zoper nedolžno pesem, katero vsi avstrijski narodi v dobrih in slabih časih pojó za Njega, ne pa za kako politično smer.

Vnanje države.

Dne 14. t. m. bo *srbska* kraljica-mati Natalija prišla v Belgrad, toda le kot zasebnica. Osnoval se je v Belemgradu ženski odbor, ki bo slovesno sprejel kraljico. Tudi mestni zastop bo storil isto — le vlada bo ostala nebrizna. Kraljica bo izstopila pri neki vdovi Bukovičevi, kajti vstop v konak jej bo zabranjen. O sestanku njenem z mladim kraljem še ni ničesa določenega. — Radikalci se za trdno nadejajo, da bodo pri prihodnjih volitvah prodri tudi v Belemgradu. Na radikalnem shodu minoli petek so postavili za prestolnične kandidate Nikola Pasića, Savo Milenkovića, Demetra Cirkovića in Milutina Markovića. Naprednjaki se volitev sploh ne bodo vdeleževali ter se bo boj bil le med radikaleci in liberalci.

Bolgarski vladni krogi odločno oporekajo vsem razburjajočim vestem o nakanah in oboroževanju Bolgarije, posebno pa o sklicanju v Rumuniji živečih Bolgarov. Razposlali so se pač pred dvema mesecema enaki pozivi, toda ti so se tikali edino le prvega razreda rezervnikov gledé jesenskih vaj.

Ruski car je veliki kneginji Milici, hčeri črnogorskega kneza, podelil naslov „carske visokosti“. — Vestí o odstopu princa Oldenburškega od poveljništva gardnega kora in posledicah tega njegovega koraka so bile pretirane. Res je sicer, da je hotel princ iz ruske armade izstopiti, to pa le zaradi službenih razprtij z velikim knezom Vladimirjem in zoper voljo carjevo. Popolnoma neresnična je trditev, da je padel pri carju v nemilost.

„V dan 17. junija je prominol dr. Josip Kubáta v Trstu. Pokojnik se je porodil v Pragi 1856. l., dovršil je gimnazij v Pragi, pravniške studije v Pragi in na Dunaji, kjer je tudi orientalsko akademijo obiskoval. Bil je ubog, toda hrepenjenje po izobrazbi ga je tako močno izpodbujalo k neumornim studijam, da se je vdinjal pri zidarjih za dnevno mezdo, samo da bi mu ne bilo treba zapustiti dunajskega vseučilišča. Konečno je postal konzulatni uradnik v Trstu. Tu je imel priliko vednosti svoje popolniti s studijami obrtnih in trgovinskih zadev in prometa, o kojem je tako marljivo češkemu občinstvu poročal v mnogih člankih po raznih listih, ter se je podpisoval s tujim imenom „Bohemicus“ nekoliko let. Bil je jako resnicoljuben, izobražen in delaven mož.“

Tesno mi je prihajalo pri srci, čutil sem neko nepopisno togo. V duhu se mi pojavijo vsi oni trenotki, koje sem prebil z njim. In ni nádeje, da bi ga kedaj zopet videl. Kako mi je mogel odpisovati na moje dopise, ko vže leto dnij počiva v hladni zemlji. Ostal mi je samo spomin.

V tem je nastal popoln somrak, dolge večerne sence vlegale so se po samotnih samostanskih hodnikih in plazile po stenah. V dovršenje mojega potrtega vtisa prispevali so asketični obrazi mnihov, hodečih na kor k večernicam; kaj čudno so me pogledovali, kakor bi oni brali na mojem obličji, kaj me žalosti. S samostanskega vrta dišala je opojna

— Rusko časopisje vedno huje zoper Avstrijo ruje. „Grazhdanin“ očita naši državi, da sili Bolgarijo k oboroževanju, ob enem pa resno trdi, da še vdeležuje vojaških vaj na Gališkem tudi oddelék italijanske vojne. — Take vesti bi bile primerne k večjemu za pustne burke.

Nemški zavezni svet je sklenil, da so vsa slavnostna darila, katera je papež naklonil nemškimi cerkvam ali samostanom, brezpogojno carine prosta. — Nemčija vedno globodeje gazi v naselbinsko politiko. Kakor trdi „Kreutzzeitung“, postavljen bo v proračunu za 1890/91 večji znesek za napravo četrtega oddelka v berlinskem ministerstvu zunanjih zadev, ki bo reševal naselbinske zadeve. — Po mnenju „Lombardije“ bota prišla cesar in cesarica dne 15. oktobra v Monzo k italijanski kraljevski družini, kjer bodeta ostala štiri do pet dni. — „N. A. Z.“ pravi, da so poročila o odstopu finančnega ministra Scholza popolnoma izmišljena.

Francoska vlada ne bo na Boulangerjevo pismo odgovarjala. Preiskava zaradi izneverjenj se še vrši. — Seine prefektura je dne 4. t. m. prijavo Boulangerjeve in Rochefortove kandidature odklonila. Boulangistiški odbor se je zaradi tega pritožil, in tu je ministerski svet konečno določil, da smejo trije obsojenci državnega sodišča naznaniti svojo kandidato. Če to storé posredovanjem sodnjega izvrševalca (huissier-ja), kajti sodba o veljavnosti ali neveljavnosti kandidatur pristuje edino le zbornici. — Pravosodni minister Thevenet je razposlal okrožnico v kateri opominja duhovščino, naj ne pozablja naredeb ter naj se z ozirom na svojo službo ne vmešava v politične zadeve. To je tedaj ona hvalisana francoska prostost, kajti duhovniku, ki bi hotel izvrševati svoje državljanske pravice, pretí minister s „strogim postopanjem“!

Iz *angleške* prestolnice se poroča k štrajku ladijetesarskih delavcev: Lordmajor je povabil kardinala Manninga, anglikanskega škofa londonskega in oba voditelja štrajkovcev, Burusa in Tilleta, k posvetovanju, kako bi se moglo na lep način odpo-moči štrajku.

Rumunska vlada bo v smislu zborničnega sklepa tekoči teden kmetom ponudila na prodaj 28.500 hektarov državnega zemljišča. — Vojaške vaje se bodo pričele dne 10. oktobra ter so k njim vsi vojaški pribojniki povabljeni. Glavni stan kraljev bo v Bakavu, vaje pa se bodo vršile krog Jaša.

Izvirni dopisi.

Iz *Preske*, 4. septembra. (Semenj.) V sredo, 4. septembra, je bil v Preski semenj, in sicer prvi-krat. Marsikateri je željno pričakoval, kako se bo semenj obnesel, ker so nekateri celo mislili, da ga niti ni treba. Že zjutraj ob polu devetih naznanjalo je pokanje topičev in pa zvonjenje, da je danes za Presko poseben dan. Ob devetih je bila sv. maša, katero je daroval domači čast. gosp. župnik in pri kateri so pevci zelo izborno peli. Semenj v obče je bil še precěj dobro obiskan. Najboljša kupčija je bila z govejo živino, katere so ljudje prigrali čez 300 glav. Čeravno je bilo kupcev malo, vendar je bila živina še precěj draga, in marsikateri se je vračal vesel proti svojemu domu zaradi dobre kupčije. Občina izbrala je tudi kaj ugoden prostor za živino, namreč velik travnik doli pod vasjo, na katerem se lahko pregledno živina razvrsti, tudi če je je še toliko. Kónj je bilo na semnju do 50, a drob-

vonjava; bolniki so se zopet vračali v svoje sobe, in skoro je nastalo povsodi tiho.

Ta večer nisem šel v obednico k skupni večerji; zaklenem se v svojo celico, da bi me kdo ne motil, in globoko zamišljen na svojega prijatelja sladkó zaspim. — Drugi dan ob štirih zjutraj zbudi me zvonček in trkanje na duri s pozdravom „Ave Maria“, in odgovorivši „Deo gratias“ vstanem in grem na kor, kjer smo molili vkupe „Defunctorum“ za nedavno umrlega sobrata Lenarta. Bil sem baš „Hebdomarius chori“, in ko se je molitev skončevala, in naposled molim „Oremus“, tu se zmotim in molim mestu za brata Lenarta glasno in goreče za svojega nepozabnega prijatelja dr. Jos. Kubáta:

Oremus. Absolve, quæsumus Domine, animam famuli tui Josephi, ut defunctus seculo tibi vivat: et quæ per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Dominum nost . . .

Po koru sem bil poklican k samostanskemu predstojniku, kjer se mi je bilo zagovarjati zaradi svoje raztresenosti in nepozornosti. Predstojnik mi uljudno in milo odpusti, ko izvé iz mojih ust vzroke. Opominja me in priporoča, naj táko ljubezen in spoštovanje vedno gojim do svojega reda in izvoljenega poklica, kakeršno sem gojil in negoval do tako nardarjenega, učenega in rodoljubnega moža. Blag spomin hranim v svojem srci vedno možu!

F. A. P.

nice (prešišev in pa kostrunov) pa do 80. Slabejša kupčija je bila pri takozvanih „Kramarjih“, katerih se je 24 pripeljalo in se niso posebno pohvalili; a izmed drugih prodajalcev je bilo tudi 20 stavarjev, (malih prodajalcev, kateri robo kar na tla postavijo), kateri so še dosti dobro kupčevali. Da ni bila kupčija še boljša, kakor je bila, krivo je bilo nekaj vreme; katero še je celi dan nekako kislo držalo, potem pa tudi sam letni čas, ker imajo ljudje polne roke dela. Vendar upajmo, da bode prihodnji semenj veliko boljši.

Iz *Doline pri Trstu*, 3. septembra. Imeli smo tukaj dve nedelji po vrsti izvanredne slovesnosti. Dne 25. avgusta došli so mil. g. škof tržaški, ki so z asistencijo preč. gg. prelata dr. Šusta, kanonika Flega in še drugih duhovnikov podelili presbiterat gosp. Fr. Ovejnu, kar je posebno veliko ljudi privabilo iz bližnjih in daljnih krajev, ki so pazljivo gledali svete in pomenljive obrede, katerih sicer ni navada videti na deželi. Na angeljsko nedeljo pa je ravno ta č. g. novomašnik imel novo sv. mašo v dolinski farni cerkvi. Dasi so nove maše vsako leto, vendar so pobožnemu slovenskemu narodu tako imeniten dogodek, da se praznujejo z največjim sijajem, in da se jih vsak vdeleži, komur je le mogoče. Ne bom opisaval, kako je bila Dolina in župna cerkev svatovsko oblečena, kako so zastave, slavoloki, topiči in zvonovi poveljevali slovesnost, saj to je z majhnimi razlikami povsod med Slovenci. Omenim le nekatere posameznosti. Novomašnik ni tukaj rojen, ampak Čeh. Ko je bilo v naši škofiji že največe pomanjkanje duhovnikov, in se v bogoslovje ni oglasilo ne domačinov in ne iz bližnje Kranjske, obrnili so se mil. gosp. škof na Česko in dobili so nekoliko prav dobrih mladeničev. Med drugimi prišel je v naše bogoslovje tudi č. g. Fr. Ovejn, ki se je nove domovine tako oklenil, da niti na počitnice ni šel domov, ampak je ostal tukaj, da se tem bolje privadi ljudstvu, jeziku in šegam. Preč. g. kanonik Jan, dekan dolinski, ga je že poprej z odprtimi rokami sprejel na počitnice in ravno on mu je napravil novomašno slovesnost in svatovščino, kakor da je njegov najbližji sorodnik. Pač je moral misliti mladi gosp. novomašnik, da Slovan povsod brate ima, in kjer so Slovani, tam je slovanska gostoljubnost in slovanska prijaznost.

Iz *Trnovega pri Notranjski Bistrici*, 6. septembra. (Nesreča v Hrušici. — Zvit slepar. — Slaba letina.) Nedavno je naš prečast. gosp. dekan praznoval svoj god. Pri tej priliki se je zbralo mnogo bližnjih in daljnih duhovnikov v gostoljubni dekanovi hiši, med temi bil je tudi gospod Anton Rogač iz bližnje nam Hrušice na Primorskem. Ta gospod je brat pred nekimi leti umrlemu učenemu doktorju bogoslovja in vrlemu slov. pisatelju Josipu Rogaču. Srčno je vse prijatelje in znance blagega gospoda dekana Rogača veselilo, da smo ga videli zdravega; častitali smo mu, da ga je Bog ohranil v veliki nevarnosti in da je milostno obvaroval njegove farane še večje nesreče, katera bi jih bila lahko zadela. Kakor je namreč znano, je v praznik Velikega Šmarna v hrušiško cerkev hudo tresčilo, ravno ko se je gosp. Rogač po sveti maši v „zakristiji“ slačil, ter je že več kot polovica ljudij cerkev zapustilo.

Popisoval nam je omenjeni gospod, kaka zmešnjava, kakšno upitje, kaka groza je bila v hiši božji, ko je kakih štirideset do petdeset ljudij ranjenih in osmojenih v omedlevici na tlaku ležalo. Mnogim je bila obleka osmojena, podplati od obuvale so bili odtrgani, nekateri so bili na rokah, nekateri na nogah poškodovani. Med nezavestnimi je bil v duhovniško hišo prenešen tudi c. kr. okrajni sodnik novograjski in mali sinček g. Slavoja Jenkota, deželnega poslanca isterskega. Hvala Bogu, da sta zdaj oba zdrava. Tudi drugi ranjenci so zdaj skoro vsi okrevali; druge škode menda ne bodo trpeli, le nekoliko znamenj opeklina jih bo spominjalo na grozno dogodbo.

Gospod dekan, govoreč o tem, je ginjen dostavil: „Glejte, to ni bil slučaj, tukaj je bila milost in dobroti božja očita, katera nas je na neizrečeno čudežen način grozovite nesreče obvarovala. Marija nam je izprosila, da so njeni pobožni častilci, kateri so malo prej njej slavo prepevali, nagle in grozne smrti bili obvarovani. Ko je vendar strela altarje in cerkvene stene poškodovala, ko je celo cerkveni tlak razorala, ni bil nobeden človek usmrten. Le-tošnji Veliki Šmarin bodo Hrušičani vedno pomnili.“

Večkrat nam slovenski časniki poročajo, kako je tu ali tam kak zvit slepar naše ljudi osleparil

ter jim težko prisluzene krajcarje izpulil. Danes Vam tudi jaz kaj enakega poročam, da bi ljudi svaril pred takim goljufom. Že več let namreč se navadno v jeseni, večasih tudi spomladi, priklati v naše kraje kakih trideset let star človek, dobro oblečen, čvrste postave, s košem v roki. Od vási do vási, od hiše do hiše léta ter „male darove“ — najrajši denarje — nabira, češ, da je bolán, da ga meče „sv. Valentina bolezen“, da je namenjen na Brezje na božjo pot, ter da mora za toliko in toliko svetih maš nabrati. Vidi se mu, da je zdrav, in na obrazu se mu bere, da je nesramen slepar, kateri hišne gospodinje pehari, da mu vsaka kaj podari; in ko je vse vási obral, izgine za nekaj mesecev. Gotovo se tudi drugod po Notranjskem prikazuje. Videti mu je, da je Primorec, in tudi sam pravi, ako mu je verjeti, da je „tam nekje blizu Trsta domá. Naj bi gospodje duhovniki, kjer ta človek za sv. maše nabira, lahkoverne ljudi pred njim svarili, naj tudi žandarmerija pazi na zvitega pičca, vjame, ter tako ubogega kmeta škode obvaruje!

(Konec slédi.)

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje)

IX. Gosp. zbornični predsednik Vaso Petričič poroča o naslednjem dopisu c. kr. poštnega nadkomisarja za Kranjsko:

„Dostavljanje pisem v Ljubljani ima to slabo stran, da se pisma, ki sém prispevajo s poštnim vlakom štev. 7 in 10, raznašajo skupno iz poštnega urada še-le ob 4. uri popoldne ter da jih adresati na tak način, osobito oni, ki stanujó dalje, dobivajo precej pozno; dalje, da se pisma, dohajajoča v Ljubljano z gorenjskim vlakom štev. 1715 (prihod v Ljubljano ob 4. uri 51 minut popoldne) in pošto iz Lukovice (prihod v Ljubljano ob 4. uri 40 min. popoldne) naposled z brzovlakom štev. 4, morejo še-le drugi dan raznašati.

Ako že pisem, ki prihajajo z brzovlakom v Ljubljano, ni lahko mogoče dostaviti istega dne z ozirom na večerno uro, osobito po zimi, to je zelo neprilichno, da se pisma od omenjenega gorenjskega vlaka in od lukoviške pošte, če tudi pridejo v Ljubljano proti 5. uri popoldne, dostavljajo še-le drugi dan, kakor tudi je še neprilichneje, da pisma od dunajskega poštnega vlaka (prihod v Ljubljano ob 1. uri 9 minut opoldne) še-le po 4. uri popoldne pismonosci zajedno s pismi od tržaškega poštnega vlaka (prihod v Ljubljano ob 3. uri 3 min. popoldne) dostavljajo adresatom.

Rečene neprilichnosti prihajajo največ od tod, ker je premalo pismonoscev, a prevelik okoliš adresatov, katerim se morajo vsak dan dostavljati pisma.

Poštni urad za pisma ima danes 10 pismonoscev.

Ti pismonosci dostavljajo trikrat na dan pisma po vsem mestu in njega predmestjih. Pri prvem dostavljanju ob 8. uri zjutraj raznesti je treba dokaj pisem in poštnih nakaznic na vse strani in pismonosci se morajo kaj potruditi, da spet o pravem času pridejo v urad, da se lotijo drugega dostavljanja ob 11. uri dopoldne (naglič iz Trsta). To drugo dostavljanje vzame takisto dosti časa in ker pismonosci vendar morajo imeti nekaj odmora in ker morajo opoldne iti k obedu, ni jim mogoče tako hitro prihajati v urad, da bi mogli takoj, ko pride dunajski poštni vlak, raznesti ves material, ki dojde z njim. Iz tega uzroka raznašajo zajedno pisma dunajskega in tržaškega poštnega vlaka.

Ker je torej nemogoče povrniti se pravočasno v urad, da bi prejeli in raznašali pisma od gorenjskega vlaka in lukoviške pošte, zato izostane dostavljanje teh pisem isti dan.

Ako bi poštni urad imel primerno mnogo pismonoscev, potem bi se utegnulo odpomoči na ta način, da bi pismonosci dostavljali pisma v dveh skupinah, jedna skupina vsa pisma od dopoldne, druga pa od poludne.

Dokler pa ni dovoljnega osebja, ne dá se nič storiti, in jaz bi vendar rad poskusil vsaj nekoliko odpomoči, in sicer tako, da bi se pisma z Dunaja in iz Trsta dostavljala ločeno koj po prihodu poštnih vlakov in da bi se z dostavljanjem pošte iz Trsta spojilo tudi dostavljanje materiala z Gorenjskega in iz Lukovice.

Ta načrt dal bi se izvesti, ako bi se dostavljanje materiala od tržaškega nagliča moglo opustiti in ako bi se ta material mogel skupno s pismi od dunajskega vlaka raznašati. Potem bi

pismonosci zjutraj, kakor doslej, vrejevali material, o $\frac{1}{2}$ 2. uri moral bi jeden oddelek pismonoscev prevzeti dostavljanje pisem, dohajajočih s prvim nagličem iz Trsta in s prvim poštnim vlakom z Dunaja, drugi oddelek pa bi moral dostavljati okolo 5. ure popoldne pisma, ki dohajajo s poštnim vlakom iz Trsta, z Gorenjskega in s pošto iz Lukovice.

Zaradi tega čast mi je naprositi slavno trgovsko in obrtniško zbornico za nje cenjeno mnenje.

Dovoljujem si tudi še omeniti, da se namerja z ozirom na prometne odnošaje in na opravičene terjatve občinstva deželnega stolnega mesta določiti uradne ure pri oddelku za poštno nakaznice in pri oddelku za poštno hranilnico nepretrgoma od 9. ure dopoldne do 6. ure popoldne, in prosil bi, predno stavim dotični predlog c. kr. poštnemu in telegrafskemu ravnateljstvu, naj bi se slavná zbornica izvolila tudi v tem pogledu izjaviti.“

Gospod predsednik omenja, da zbornica z zadovoljstvom pozdravlja izprožitev, da se pisma, ki prihajajo popoldne ob 4. uri 51 minutah z gorenjskim vlakom in po priliki ob 5. uri iz Lukovice, raznašajo še istega dne; pritrjuje torej tudi temu, naj pismonoše zjutraj, kakor doslej, vrejujejo material; nadalje da bi ob polu 2. uri popoldne jeden oddelek pismonoscev imel dostavljati pisma, ki dohajajo z nagličem iz Trsta in s poštnim vlakom z Dunaja; drugi oddelek pa bi moral dostavljati ob 5. uri popoldne pisma, ki prihajajo s poštnim vlakom iz Trsta, z gorenjskim vlakom in s pošto iz Lukovice. Zbornični predsednik predlaga torej:

„Slavná zbornica izjavi naj se v rečenem zmislu.“

Gospod zbornični svétnik Jernej Zitnik predlaga, naj zbornica izposluje, da bi pošta kakor prej sprejemala zavoje do 7. ure zvečer. Uzrok temu tiči osobito v tem, da se redkokdaj morejo izvršiti naročila, ki dohajajo opoldne ali popoldne s pošto, dočim bi to mogli navadno storiti, ako bi se vozna pošta zapirala še le ob 7. uri zvečer.

Gospod zbornični svétnik Ivan Perdan podpira ta predlog.

Gospod zbornični svétnik Makso Krenner izreka se takisto za to, ter pristavlja, da bode tudi izkušnja učila, da se bode v času od 12. ure opoldne do 2. ure popoldne le redkokdaj oddajalo kaj na vozno pošto, ker je večina prodajalnic od 12. do 1. ure, tudi do polu 2. ure zaprta.

Ko je tudi gospod zbornični svétnik Oroslav Dolencec podpiral ta predlog, sprejela sta se oba gornja predloga.

(Dalje slédi.)

Dnevne novice.

(Glasbena Matica.) Oni učenci, ki želé vstopiti v šolo „Glasbene Matice“, zglasé naj se dné 16. in 17. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v šolskih prostorih (Virantova hiša, II. nadstropje), kjer se bode vršilo vpisovanje. Poučevalo se bode v igri na klavirji, na goslih in na raznih družih inštrumentih, v petji, teoriji in harmoniji. V glasbeno šolo vsprejmó se samo otroci udov „Glasbene Matice“. Učnina za enega učenca znaša 1 gld. na mesec, udnina za rodbino 2 gld. za celo leto in vpisnina 1 gld., katere zneske vplačati je takoj pri vsprejemu. Učenci, ki se bodo pozneje oglasili, se ne bodo mogli vzprejeti.

Odbor.

(Najvišje priznanje.) Presvetli cesar je v priznanje zaslug za napravo zemljiških knjig podelil podpredsedniku pri graškem deželnem nadsodišču, gosp. Hermanu Schmeidel-u, viteštvo, dež. nadsodišča svetovalcu v Gradcu, g. K. Klimbacherju, red železne krone tretje vrste ter izrekel Najvišje priznanje gg. predsednikoma deželnih sodišč Fr. Kočevarju v Ljubljani in dr. Fr. baronu Myliusu v Celovcu.

(„Slovenski Narod“) nas po krivem obdolžuje, da prepisujemo njegova poročila o porotnih obravnava in si čésto izposojujemo najzanimivejše notice iz njegovega lokalnega dela. Le počasi, čestiti starejši tovariši! Da za poročila o porotnih obravnava nismo imeli posebnega poročevalca, to priznamo, a nikoli jih nismo prepisavali iz „Slov. Naroda“, temveč posnemali po „Laib. Ztg.“ z izrečnim dovoljenjem njenega vredništva. Kar pa se

tiče družih „zanimivih notice“, konstatujemo, da imale „Slov. Narod“ svojega pokrovitelja pri deželnem odboru, da nam mnogi prijatelji in društva v mestu in na deželi določijo enaka poročila, kakor gospodom v „Narodni tiskarni“, in da „Slov. Narod“ prepisuje iz našega in drugih listov „zanimive notice“, katere prinaša svojim čitateljem kot izvirne. Sploh pa je smešno tako hvastunstvo à la „Welt-Blatt“.

(V Sarajevo) se je odpeljal danes prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski s svojim tajnikom g. dr. Lesarjem, da se prihodnjo soboto, na dan povišanja sv. Križa, ondi vdeleži posvečevanja nove stolne cerkve.

(Koledar) „Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani“ za leto 1890 je v tiskarni gotov, in brž ko knjigovez izvrši svoje delo, začne se razpošiljati društvenikom in drugim gospodom, kateri ga bodo želeli dobiti.

(Svarilo.) Neka „Herz Jesu-Union“ z Dunaja razpošilja duhovnikom cenik raznovrstnih predmetov, zlasti cerkvenih potrebščin; a vsa stvar zelo diši po židih, — torej pozor!

(Za slovenske velikošolce na Dunaji) je poslala gospica Antonija Pajnič iz Rudolfovega blagajniku podpornega društva 61 gld., katere so darovali sledeči rodoljubi: Gosp. dr. Karol Slane, odvetnik, 10 gld.; gosp. dr. Albin Poznik, c. kr. notar itd., 5 gld.; prečast. gosp. J. Hočevvar, kanonik, 3 gld.; J. Pajnič 3 gld. — vsi iz Novega mesta; dalje g. Miha Novak, c. kr. okrajni sodnik v Kostanjevici, 5 gld.; g. Viktor Rozina, c. kr. notar v Kostanjevici, 5 gld., in gosa Josipina Hočevvar v Krškem 30 gld. Društvo izreka vsem najtoplejšo zahvalo. Slednjič je društvo prejelo od g. Frana Kotnika ml. z Vrhnike 57 gld. 60 kr. kot prebitek za podporno društvo prirejene veselice.

(C. kr. obrtni strokovni šoli.) V Ljubljani, Virantova hiša, I. nadstropje. — A. Strokovna šola za lesno industrijo ima namen, učiti na podlagi primernege teoretičnega in praktičnega pouka najvažnejše stroke lesnega obrta in ima naslednje tri oddelke: a) za stavbeno in pohišno mizarstvo, b) za rezbarstvo (podobarstvo), c) za strugarstvo. — Pouk traja štiri leta in obsega te-le predmete: 1. krščanski nauk, 2. nemški jezik, 3. slovenski jezik, 4. aritmetiko in računsko geometrijo, 5. mehaniko in prvotni pouk o strojih, 6. tehnologijo lesa, 7. obrtno knjigovodstvo, 8. poslovne sestavke, 9. arhitektonsko oblikoslovje, 10. začetno prosto risanje, 11. geometrijsko risanje, 12. projekcijsko risanje in nauk o sencah, 13. prosto risanje po modelih, 14. strokovno risanje, 15. modelovanje, 16. tehniška izvrševalna dela, 17. lepopisje, 18. praktični pouk. Učenci so redni ali pa izvanredni; prvi obiskujejo šolo v vseh predmetih, drugi pa so vpisani le v nekaterih strokah. Pouk je brezplačen. Spričevalo o dovršeni šoli daje pravico do samostojnega izvrševanja dotičnega obrta. — B. Strokovna šola za umetno vezenje in šivanje čipek. Pouk traja dve leti ter obsega naslednje predmete: 1. krščanski nauk, 2. nemški jezik, 3. slovenski jezik, 4. računstvo, 5. delavsko knjigovodstvo, 6. tehnologija vezenja, 7. oblikoslovje umetnega vezenja, 8. začetno risanje, 9. krojno risanje, 10. strokovno risanje, 11. praktični pouk v belem in pisanem vezenji ter šivanji čipek. Učenke so redne in izvanredne slušateljice; poslednje obiskujejo le nekatere prostovoljno izvoljene predmete. Pouk je brezplačen. — Vpisovanje (za oba zavoda) se vrši dné 14. septembra zjutraj in popoldne. Učenci (učenke), ki mislijo na novo vstopiti, zglasé naj se s svojimi starši ali pa z njihovimi namestniki v pisarni vodstva strokovnih šol (v Virantovi hiši vhod v Zvezdarskih ulicah), ter naj prinesó seboj spričevalo ljudske šole in dokaz, da so dovršili štirinajsto leto; bivši učenci (učenke) naj se prijavijo 14. septembra s spričevalom o prvem šolskem letu. — Na obeh šolah se prične šolsko leto z dném 16. septembra 1889.

C. kr. vodstvo strokovnih šol.

(Vlak na Otoče-Brezje) je imel včeraj zjutraj malone celo uro in zvečer ravno tako dolgo zamudo. Govorimo v imenu mnogih vdeležencev ne oziraje se na kako osebo, ako odločno grajamo brezozirno postopanje nasproti potnikom. Priproste ljudi so zbasali v vozove za živino, kakor „ogerske konje“, dasi so plačali za tretji razred. Opravičena je bila nevolja mnogih, ki so v Ljubljani čakali rešenja iz temnih živinskih voz. Dotični podjetniki

naj o pravem času naznanijo postajnemu načelniku približno število potnikov, da isti preskrbi dostojne vozove; ako pa nimajo na razpolaganje dovolj voz, naj se taki vlaki ne prireajo. Toliko za danes.

(Na c. kr. gimnaziji v Novem mestu) se prične šolsko leto 1889/90 dne 18. septembra s sveto mašo. Vpisovanje učencev za I. razred vršilo se boče v nedeljo 15. septembra od 9. do 12. ure, v ostale razrede pa 16. in 17. septembra ob navadnih uradnih urah.

(V novicijah družbe Jezusove) in sicer v St. Andraž na Koroškem odpeljala sta se danes č. gg.: Alojzij Žužek, bivši kapelan v Sostrem in Ivan Kunstelj, bivši bogoslovec ljubljanskega semenišča.

(Začetek šolskega leta.) Na tukajšnji realki se boče vršilo vpisovanje dne 14. in 15. t. m. od 8. do 12. in od 2. do 5. ure. Vsprejemni izpit boče dne 16., 17. in 18. t. m. — Na tukajšnji gimnaziji se boče vršilo vpisovanje novih učencev dne 15., prejšnjih pa dne 16. t. m. Vsprejemni izpit za prvi razred boče dne 16. in 17., šolsko leto se prične dne 17. — Na goriškem c. kr. učiteljski se boče vršilo vpisovanje dne 13. in 14. od 8. do 12. ure.

(Iz Hinj) se nam poroča, da je 3. t. m. okoli 5. ure popoldne strela udarila v skedenj J. Pečjaka št. 23. Skedenj je zgorel. Večje nesreče ni bilo. Da ni bilo tolikega naliva, pogorelo bi bilo gotovo pol vasi, ker so vsa poslopja preveč na kupu. Ravno v tej vasi je strela udarila v zid pod čelom hiše Jožefa Papeža št. 4 in ga prebila ter razčesnila močan hrastov stolp pod kapom, na kateri je prislonežen žleb, napeljan v bližnji vodnjak. — Že več časa se je klatil med Starimlogom, Polomom in hinjskimi senožeči kosmatinec — medved. Po jarkih in rupah menda mu ni več bilo všeč hoditi, zato se podá na precéj visoko vas nad Kočevskim Polomom — Verbovec. Tu je veliko škode napravil na njivah, osobito na onih, na katerih koroza raste. Odpodili so ga s tem, da so daleč preč od brloga, kjer je včasih počival, s topiči streljali. Ta ovacija ali počast bila je kosmatincu odveč. Med streljanjem iz topičev zapustil je svoje ležišče ter prekoračil visoko goro, ki loči Polom in Suho Krajino od Dolnjevasi in Ribnice gotovo vesel, kakor da mu k častnemu odhodu streljajo.

(V beneški Sloveniji) je, kakor piše „Soča“, več vasi, ki se imenujejo sv. Leonard. Vsled tega so na pošti bile mnoge zmešnjave. Zato je županstvo v jednem sv. Leonardu prosilo italijansko vlado, naj bi uradno njih vas imenovalo „San Leonardo degli Slavi.“ Vlada je prošnjo odbila in naznanila, naj si izvolijo drug pridevek, le „degli Slavi“ ne. Na drugo prošnjo slovenskih mož, je vlada odgovorila — perche non suona troppo italianamente.“ Znamenje časa: Mi vstajamo, a Vas je strah!

Raznoterosti.

— Čudna zahteva. Sodišče v Glivicah na pruskem Šlezijem je pred nekaterimi dnevi dobilo nastopni dopis: „Visokoblagorodno sodišče prosim, naj mi pošlje moje pravo krstno in rodbinsko ime. Navstali troški, prosim, naj se potegnejo iz pošte. Vaša ljubeča Ana Markus, ali kakor mi je že ime.“ — Nil je v Uady-Halfi in Assuanu narastel za 30 palcev, kar je ob tem letnem času pri tamošnjem prebivalstvu vzbudilo veliko vznemirjenost. Boče se take povodnji, kakor je bila leta 1878.

— Naši otroci. „Mamica, kregaj se vendar malo s papačkom, danes je tako dolgočasno.“

Telegrami.

Praga, 9. septembra. Deželni kulturni svet je naznanil, da bo najnujeje podpiral vladno pomoč, katero je proizvalo nemško kmetijsko osrednje društvo.

Pariz, 9. septembra. Škof Seez je pravosodnjemu ministru poslal protest zoper njegovo okrožnico o vmešavanji duhovščine v volilno borbo. Okrožnica žali duhovniško dostojanstvo in rodoljubje; duhovniki so francoski državljani, ki zahtevajo svoje pravice.

London, 9. sept. Ravnateljji so pogoje delavcev sprejeli. Delo se je pričelo, štrajk je končan.

Algir, 9. sept. Podadmiral Bergas je pri sprejemu častnikov rekel: Rusija je danes naša prijateljica.

Umrli so:

5. septembra. Marija Osterc, paznikova hči, 6 mesecev, Poljanski trg 5, dysenterie.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplotna po Celziju			
opazovanja						
7.	u. zjut.	736 6	14.2	sl. svzh.	oblačno	0.00
7.	2. u. pop.	736 5	20.6	sl. vzh.	del. jasno	
9.	u. zveč.	738 0	16 0	"	oblačno	
8.	7. u. zjut.	739 0	13.4	brezv.	megla	0.00
8.	2. u. pop.	738 1	20 0	sl. svzh.	jasno	
9.	u. zveč.	738 2	15.0	"	"	

Srednja temperatura obeh dni 16.8° in 16.1° za 1.1° in 0.6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
9. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 65 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	84 " 50 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	100 " 10 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	911 " — "
Kreditne akcije	307 " 50 "
London	119 " 40 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleon.	9 " 48 "
Cesarski cekini	5 " 65 "
Nemške marke	58 " 22 1/2 "

Tržne cene v Ljubljani

dné 7. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	5 33	Surovo maslo, "	— 65
Ječmen, "	4 33	Jajce, jedno "	— 2
Oves, "	2 83	Mleko, liter "	— 8
Ajda, "	4 83	Goveje meso, kgr.	— 54
Proso, "	4 66	Teleče "	— 58
Koruzna, "	4 66	Svinjsko "	— 50
Krompir, "	2 41	Kostrunovo "	— 32
Leča, "	12 —	Pišanec "	— 38
Grah, "	13 —	Golob "	— 18
Fižol, "	11 —	Seno, 100 kgr.	2 23
Maslo, kgr.	— 76	Slama, "	2 32
Mast, "	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež, "	— 58	" mehka, "	4 16

Izvrsten

(1)

brinovec

dobiva se pri **M. Brus-ovi** pred škofijo.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

I. Bendiks iz Št. Valentina na Spodnjem Avstrijskem ima **izključno pravico** v Avstro-Ogerski za izdelovanje c. kra. priv. nepremočljive

hranilne masti za usnje

katero vspehi so potrjeni s stotinami spričeval. Cene: cela škaflija 1 gld., 1/2 škaflije 50 kr., 1/4 škaflije 25 kr., 1/8 škaflije 12 1/2 kr.

Za likanje usnja priporoča ravnokar patentovano

hranilno tinkturo za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnat likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalec rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Sva imo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer se ni založb. (30—19)

Tujci.

6. septembra.

Pri **Maiscu**: Löffler, Heller in Tanzer, trgovci, z Dunaja.

— **Plantan**, ces. kr. notar, iz Radovljice.

Pri **Stora**: Hofman, trgovec, z Reke. — **Passi**, trgovec, iz Reke.

Prodá se iz proste roke v neposredni bližini Bleda **večje posestvo.**

Natančneje poizvè se v odvetniški pisarni dr. Moscheta v Ljubljani. (3—3)

Št. 14.599.

Razglas.

(3—2)

V smislu § 6. zakona z dné 23. maja 1873. l. (št. 121. drž. zak.) se naznanja, da bo

prvotni imenik porotnikov

za 1890. l. od 9. do 17. t. m. v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjene postavbe oproščeni:

1. Tisti, ki so že **prestopili 60. leto** svoje dóbe, za vsegdar;
2. **udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;**
3. osebe, ki niso v **dejanjski službi**, pa so podvržene vojni dolžnosti **za ta čas**, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v **službi cesarskega dvora**, javni profesorji in **učitelji, zdravniki in ranocelci** in tako tudi **lekarji** (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih ni moči utrpeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobji kot **prednji ali namestni porotnik zadostil**, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Mestni magistrat ljubljanski,

5. dan septembra 1889.

Služba organista in cerkvenca

je **izpraznjena v Ambrusu**. Nastop okrog sv. Mihela. Prosto stanovanje, nekoliko posestva in bira. Prednost imajo oženjeni cecilijanci. Izvrstno bi izhajal kakov rokodelce. Prošnje s spričevali podpisane uradu.

Župni urad v Ambrusu,
pošta Žužemberk.

(6—1)

5,000.000 gld.

se razdeljeno po 3 3/4 do 5% obresti razposodi na kmetije, mestne hiše in tovarne z amortizacijo ali brez nje od 21 let obstoječega, najbolje priporočnega hipoteknega in bančnega zavoda prve vrste: **Joh. Wilh. Obereindorf — Magdeburg-Sudenburg (Preussen)**. Povprašavnim pismom, le nemški pisanim, naj se priloži znamka za odgovor. — Iščejo se zanesljive agenture. (3-2)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za **Franciškansko cerkvi** v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilporečata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno prilporečilne za prekupee so **oljnaté barve v ploščevinastih pušicah** (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

V obvarovanje zdravja nedvomno nekaj novega

je uradno koncesijonovana, naravna, umetno s prosto ogeljno kislino prirejena mineralna kislá voda

kostrivniški kislí vrec

(Römerbrunnen)

pri Rogatcu.

Z naravo in umetnostjo srečno spojena, nedosegljiva, do sedaj v kupčiji še ne se nahajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislá voda,

katera je zdravejša in okusnejša kakor vse takozvane sifon-kislé vode. (23—20)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah, pri trgovcih ter jo neposredno pošilja oskrbníštvo rimskega vrelca, pošta Rogatec-Slatina (Štajersko).